

3–5-й дні; у двох тварин його не спостерігали (навіть за інтенсивної терапії), ці телята загинули. У інших проноси припинялися на 6–8-й день. Однак надалі у них проявлялися рецидиви діарейного синдрому.

При дослідженні «червоної» крові на початку досліду вірогідної різниці між показниками еритроцитів, гемоглобіну, гематокриту, МСН і МСV у телят обох груп не виявили. У 60 % тварин контрольної і 70 % дослідної груп виявили поліцитемію, плейохромію, гіперхромію, підвищення гематокриту. У 40 і 50 % тварин обох груп встановили макроцитоз, що вказує на розвиток гіперхромної макроцитарної анемії.

Після одужання у дослідних телят кількість еритроцитів, гемоглобіну і гематокритна величина знизилися на 13,6 %, 9,1 і 15,6 % відповідно. У контрольних телят поліцитемія, плейохромія і підвищений гематокрит були виявлені у 30–40 % тварин.

Отже, поєднане застосування біфіколу і «бістиму» сприяє швидкому одужанню телят, попереджує рецидиви діареї, запобігає загибелі тварин і спричинює відновлення функціонального стану еритроцитопоезу.

УДК 636.8:619:616.36

СЕРБИНА Н.В., магістрантка

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС СОБАК, ХВОРИХ НА ГЕПАТОДИСТРОФІЮ, ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КАЛЬНИБОЛОТСЬКОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гепатодистрофія – є досить поширеним захворюванням у дрібних домашніх тварин, зокрема собак. Причини її виникнення самі різноманітні: незадовільна годівля, хвороби шлунково-кишкового каналу (гастрит, гастроентерит), порушення обміну речовин і ендокринної регуляції тощо.

При виконанні роботи було досліджено 18 собак, хворих на гепатодистрофію: 7 – безпородних (38,9 %), 3 – німецькі вівчарки (16,7 %), 3 – ретривери (16,7 %), 5 спанієлів (27,7 %). Згідно анамнезу, впродовж тривалого часу (1,5–3 міс.) у тварин відмічали пригнічення, гіпорексію, інколи блювання. У частини тварин (38,9 %) болючість у ділянці печінки під час пальпації та гепатомегалія. Температура тіла у більшості тварин була в нормі (37,8–38,9 °С). У 2 тварин виявили іктеричність кон'юнктиви. У всіх собак періодично проявлялися гастроентерити, які змінювалися закрепамми. У 38,9 % тварин встановили олігохромемію та у 50 % – олігоцитемію (4,28–4,97 Т/л). Насиченість еритроцитів гемоглобіном у хворих тварин вірогідно не відрізнялася від величин клінічно здорових ($p < 0,5$). При біохімічному дослідженні крові встановлено, що за гепатодистрофії у сироватці крові збільшений вміст загального білка $78,3 \pm 1,74$ г/л (у здорових $66,7 \pm 2,89$; $p < 0,05$).

На відміну від загального білка, рівень альбумінів (білків, які синтезуються гепатоцитами) у собак, хворих на гепатодистрофію, був зниженим і в середньому по групі становив $35,9 \pm 2,61$ % від загального білка. У клінічно здорових тварин відносна кількість альбумінів була достовірно більшою ($48,3 \pm 2,39$ % від загального білка; $p < 0,05$). Частка глобулінових фракцій у хворих теж відрізнялася від клінічно здорових. Зокрема, частка α_1 -глобулінів була вищою за верхню межу референтної величини (10 %) на 17,1 %; α_2 -глобулінів у собак, хворих на гепатодистрофію, було більше на 3,2 %, порівняно з клінічно здоровими. Відносна частка β -глобулінів у хворих собак не відрізнялася від величин клінічно здорових ($p < 0,5$). Натомість, рівень γ -глобулінів у середньому по групі становив $20,1 \pm 1,87$ %, що вірогідно більше, ніж у клінічно здорових ($13,7 \pm 2,42$ % від загального білка; $p < 0,05$).

Отже, проведені дослідження показали, що за гепатодистрофії у собак найчастіше проявляється пригнічення загального стану, гіпорексія, гепатомегалія, болючість в ділянці печінки, олігохромемія, олігоцитемія, гіперпротеїнемія, гіпоальбумінемія, збільшення в сироватці крові α_1 -, α_2 - і γ -глобулінів.

УДК 619:616.36.192.1

КОТИЛЕВСЬКА М.В., студентка 5 курсу
Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОКАЗНИКИ ЕРИТРОЦИТОПОЕЗУ У КОНЕМАТОК

Одержання здорового приплоду є одним із головних завдань конярства. Для цього необхідно систематично контролювати стан здоров'я кобил у період жеребності та після неї з урахуванням показників еритроцитопоезу. Дане питання в конярстві не висвітлене. Тому вивчення еритроцитопоезу в кобил є досить актуальним.

Об'єктом дослідження були клінічно здорові кобили української верхової породи в останні місяці жеребності (9, 10, 11-й) та через 30 днів після вижеребки. Загальний стан тварин під час дослідження був задовільний, температура тіла, частота пульсу та дихання були у межах фізіологічних коливань.

Встановлено, що кількість еритроцитів у тварин з наближенням жеребності збільшувалася і на 11-му місяці жеребності в середньому становила $9,2 \pm 0,38$ Т/л (у 52,3 % коней виявили поліцитемію – 9,4–11,25). Уміст гемоглобіну у них теж був вищим – $174,0 \pm 9,6$ г/л. У 27,1 % тварин виявили плейохромію (190,0–229,0), яка, очевидно, зумовлена адаптативними механізмами щодо зменшення токсикозу за рахунок виведення із організму надлишкової кількості карбокислоти.

Натомість, гематокритна величина в кобил перед родами становила $0,44 \pm 0,017$ л/л і не відрізнялася від величин нежеребних кобил ($0,42 \pm 0,18$). Індeksi “червоної” крові (*MCH* та *MCV*) становили відповідно $19,5 \pm 1,29$ пг і $46,2 \pm 2,87$ мкм³. У 36,4 % кобил на 10–11-му місяцях жеребності встановили